

spodarstvenih zadevah smemo nanj obračati, da nam rad preskerbi različnih semen, pa tudi orodja, kakoršnega bi tu pa tam pri kmetijskem poduku ali za svojo rabo potrebovali. V to šolo pridejo tudi učenci iz Slovenskega, pa je učitelj rekel, da prvo leto zaostajajo, ker jezika ne razumejo. — Kedar bodemo imeli kje za Slovence tako vredeno kmetijsko šolo?

Poslednjič naj še omonim, kako se pri naših sosedih bodisi med Slovenci ali Nemci, vedno bolj širi ljubezen do šole in učiteljev. Neki rojen Krajac, ki je sedaj veljaven tergovec v Gradcu, zvé, da smo pri tem zboru tudi učitelji iz Kranjskega; pride k nam, nam gostoljubno streže in ko se mu pri odhodu za prijaznost zahvaljujemo, pravi med drugim: „Kedar koli vidim kakega učitelja, se spominjam svojih otročičev, kteremu bodem izročil v izrejo“; — pri teh besedah se mu vlijejo debele solze po licih, in živo ganjen ne more dalje govoriti. — Drugi Graščan (Nemec), ki je dal učiteljem prosto stanovanje, je djal: „Was ist mir ein Schützenfest u. dgl.! die Lehrer, die sind mir immer am meisten willkommen“! Tako je. Učitelji, delajmo zvesto in nevtrudeno! Prišel je čas, da bode pravični svet pripoznal tisti stan, ki z mnogimi drugimi stanovi v prvi verstí dela za blagor vesoljnega človeštva!

A. Praprotnik.

Umetnost.

Prišel je vavno kar na svetlo drugi del pevske šole, ki jo je zložil verli g. A. Förster. Ta zvezek obsega mnogo prav zanimivih nauk v petji in sploh v godbi, ter razlaga v prav umevni besedi in s primernimi pojasnili različnost intervalov (tudi dvojni križec in dvojni be, pregled enharmoničnih tonov, kaže tabelo različnih intervalov, prve in obrnjene intervale), razloček med dur in mol (harmonično in melodično škalo, pregled skal), paralelni dur- in mol-toni, melodične molškale s trizvoki, vaje v duru in molu (s podloženimi primernimi besedami), vaja v enharmoničnih tonih, pregled tonovih načinov v kvintovem krogu, triglasne vaje, ktere imajo lepo zbirko iz narodnih pesem v vseh slovanskih narečjih (v českem, poljskem, hervaškem, ruskem, serbskem, slovenskem), glašbine olepšave, akcent (naglas, povdarek), pregled oktav, v kterih glasovi pojó, stari toni (preden so križec in be rabiti jeli), ki se rabijo v starodavnih koralih.

Pristavek ima lep poduk „Besedo o petju“, kjer se razlagajo vse potrebne reči, na katere se mora pri petji paziti, vsakdanje vaje za olepšanje glasú (Solfeggio), in imenik tujih besed, ki se rabijo pri petji in godbi, katere se tu prvičkrat v slovenskem razlagajo. Vse blagó, kar ga ima v sebi ta zvezek, na 63 straneh v veliki osmerki, je tako izvrstno in djansko, da se mora na prvi pogled prikupiti vsakemu, ki se pečá s pravo podlago pri izobraženem petji ali sploh z olíkano godbo. Ta (drugi) in tudi še prvi del te dobre pevske šole se dobiva pri skladatelju ali pri Giontinitu v Ljubljani. Priporočamo jo prav živo učiteljem, ki se pečajo s to lepo umetnostjo!

Dopisi in novice.

Iz Černomlja. Omenjalo se je že v „Tov.“ o dragatuški in viniški šoli. Jaz sem se pa namenil sploh o vseh naših šolah kaj pisati, da naši tovarši vidijo, da mi belikranjski učitelji ne dremljemo. V naši glavni šoli bilo je šolsko spraševanje 26. julija t. l. V tej šoli se je podučevalo, kakor se vidi iz „letnega sporočila“, razun navadnih naukov tudi še o sadjereji, sviloreji, vinoreji, čebeloreji in nekaj tudi o telovadbi. V prvem razredu je bilo 192 učencev in učenk, v drugem 150, v tretjem 66 in v četrtem 28. Prvi in drugi razred sta tedaj prenapolnjena; po postavi bi se morala napraviti vstrična ali pararelna razreda. Pri tolikem številu učencev se tudi more malo storiti; le prav pridni otroci prvo leto kaj napredujejo. Ako pa primerjamo prvi razred s četrtem, se nam zdi čudno, kako je to, da od blizu dve sto otrok jih komaj dvajset do trideset pride v četrti razred. Kaj je tega krivo? jaz mislim tole: Tukaj ima naj več učencev eno ali dobro eno in pol ure hodá do šole; starši tedaj svojih otrok ne puščajo v šolo še s šestim ali sedmim letom, ampak naj raji še le v devetem, ker se po zimi zavoljo mraza za nje bojé; potem hodijo toliko časa v šolo, da opravijo spoved in sv. obhajilo, potlej pa ni daha, ne sluha več o njih, ker so že kakor blapci in deklet; verh tega jih pa pri nas preveč vsakdanje šole oprostijo, in jih veliko v nedeljski šoli za sv. obhajilo pripravljajo. Deželiska gosposka ni sedaj kaj skerbela za šolsko obiskovanje; nadjamo se, da boše zanjeprej to drugače, ako ne, bodemo imeli kmali prazne šolske izbe. Naša šola ima tudi blizu mesta velik sadni vert, kateri si bo, ako Bog dá, v malo letih prav lepo opomogel.

17. avgusta je bilo napovedano šolsko spraševanje v Metliki; ker je pa vlada učitelja g. Sturma poslala na Dunaj v kmetijsko šolo, bila je skušnja precej začetka imenovanega meseca. *) V prvem

*) Iz Bele Krajne sta bila tedaj že dva v tej kmetijski šoli. Bomo videli, če nam bo letošnji poslanec kaj o tej šoli povedal; lanski nam ni kar nič.